

Проанализированы каналы распространения учебной и научной информации с помощью сети Интернет, прежде всего через международные наукометрические базы данных (Scopus, Web of Science, Journal Citation Reports®, Scimago Journal & Country Rank, Google Scholar). Раскрыто понятие и дана характеристика институционального репозитария как одного из документно-коммуникационных каналов передачи научной и образовательной информации. Наличие указанных каналов распространения научно-образовательной информации соопустствует взаимному обмену информацией между работниками сферы образования, учеными и исследователями разных стран мира.

Ключевые слова: *электронные информационные ресурсы, электронные библиотеки, электронные архивы, институциональный репозиторий, репозиторий НАУ, мировое Интернет-пространство.*

The article analyzes the distribution channels of educational and scientific information via the Internet, especially through international scientometric databases (Scopus, Web of Science, Journal Citation Reports®, Scimago Journal & Country Rank, Google Scholar). Institutional repository is explained and described as one of the document-communication channels of scientific and educational information. The availability of these distribution channels of scientific and educational information contributes to mutual exchange of information between teachers, scientists and researchers around the world.

Keywords: *electronic information resources, digital libraries, digital archives, institutional repository, the NAU repository, the global Internet space.*

УДК 004.9

**О.В. Марковець, Р.О. Голощук,
Н.О. Думанський**

МЕТОДИЧНИЙ ДОСВІД КАФЕДРИ СКІД З НАПИСАННЯ БАКАЛАВРСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА»

У статті розглянуто особливості написання бакалаврської кваліфікаційної роботи, подано структуру роботи та вимоги до кожного із розділів.

Ключові слова: *кваліфікаційна робота, диплом.*

Завершальним етапом навчання за освітнім рівнем підготовки бакалаврів є написання бакалаврської кваліфікаційної роботи. Ця робота є підсумком чотирьох річного навчання студентів. Виконання кваліфікаційної роботи має на меті:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань та вмінь зі спеціальності та застосування їх під час виконання конкретних наукових, проектних, технічних, економічних, виробничих та інших завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи [1].

Тема роботи студента узгоджується з науковим керівником та повинна стосуватися актуальних проблем у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Завдання на кваліфікаційну роботу затверджує завідувач кафедри.

Структура бакалаврської кваліфікаційної роботи:

- **вступ**, у якому обґрунтовується актуальність теми, мета роботи, її завдання, новизна, практичне значення та апробація;
- **аналітичний огляд джерел** – електронні публікації, матеріали Інтернет тощо. Аналітичний огляд має містити основні результати вивчення наукової, навчально-методичної, законодавчо-нормативної літератури, обґрунтовуючи теоретичну базу проблеми, яка досліджується, підходи різних авторів до вирішення питань даної теми. Розділ “Аналітичний огляд джерел” обов’язково повинен містити наступні підрозділи «Огляд наукових та навчально-методичних джерел» та «Огляд законодавчих і нормативних актів»;
- **аналіз стану предметної області** – в цьому розділі здійснюється опис, характеристика сучасного стану досліджуваної теми на об’єкті дослідження, ґрунтовний аналіз із використанням накопиченого фактичного матеріалу із залученням усіх теоретичних знань певного методичного інструментарію. Всі приклади наводяться лише з досліджуваного підприємства щодо його сучасного стану. Якщо можливо, текст необхідно ілюструвати дійсними документами, показуючи їх у додатках. Усі аналітичні розрахунки, графіки, таблиці повинні супроводжуватися поясненнями, які дозволяють з’ясувати сутність управлінських процесів, їхні особливості та тенденції розвитку. Розділ складається з наступних підрозділів: «Аналіз установи загалом», «Аналіз об’єктів предметної області та взаємозв’язків між ними», «Аналіз нормативних документів установи». Цей розділ є одним

з основних, оскільки за його результатами надалі здійснюється формулювання та вирішення основного завдання кваліфікаційної роботи [2].

- **документаційне та інформаційне розв'язання проблеми** – у цьому розділі здійснюється побудова інформаційної та функціональної моделі задачі, а також подаються основні характеристики програмних, системних та допоміжних засобів, які застосовуються в роботі для побудови баз даних чи веб-систем, розроблення або фахове використання прикладного програмного забезпечення, їх порівняльний аналіз та обґрунтування переваг і можливостей застосування в конкретному випадку. Цей розділ містить підрозділи: «Формальна модель завдання», що складається із інформаційної та функціональної моделей завдання, та «Вибір технологічних рішень завдання».

- **практична реалізація** – містить описання структури системи на основі якої здійснюється практична реалізація та процесів їх сумісного функціонування; описання реалізації механізмів отримання результатів; описання технологічного процесу збору, систематизації та аналітичного опрацювання інформації. Аналіз отриманих результатів здійснюється на основі контрольного прикладу, який має підтвердити працездатність розроблення і відповідність результатів функціонування системи поставленій задачі. В практичній реалізації поставленого завдання студент повинен обрати один з наступних варіантів відповідно до тематики бакалаврської кваліфікаційної роботи:

1. *Розробка інформаційної системи на основі технології баз даних* – спроектувати та наповнити базу даних, використовуючи один з рекомендованих засобів (MS Access, LibreOffice Base, OpenOffice Database та інших систем управління базами даних реляційного типу). Сформулювати запити, форми та звіти, що покращать роботу документаційного чи інформаційного забезпечення в обраній галузі.

2. *Налаштування системи управління контентом* – провести аналіз та обрати систему управління контентом (Joomla, Drupal, WordPress, Mambo, SiMan), яка найкраще підходить до реалізації поставленого завдання. Описати процес її встановлення. Розглянути різні можливості наповнення системи інформаційним ресурсом.

3. *Технології просування підприємства в мережі Інтернеті* – використовуючи 5-7 популярних інтернет-ресурсів обраної галузі (форум, соціальна мережа, приватні та корпоративні сайти) описати процес інтеграції інформаційно-рекламного наповнення з можливістю популяризації та «просування» власного ресурсу.

Провести відповідну до теми бакалаврської кваліфікаційної роботи рекламну компанію на цих ресурсах.

4. *Офісна автоматизація* – розробити документи в офісних додатках (MS Office, OpenOffice, LibreOffice), згідно із завданням бакалаврської кваліфікаційної роботи, та макроси для їх опрацювання/формування (VBA/LOBasic). Сформувати набір документів, що автоматизовують документообіг в обраній галузі.

5. *Розробка шаблонів офісних документів* – створити набір шаблонів документів в різних додатках офісного пакету програм (MS Office, OpenOffice, LibreOffice). Сформувати в шаблонах поля введення даних, захистити незмінний текст документа. Створити документи з використанням різних форматів для забезпечення незалежності від програмних продуктів.

6. *Створення мультимедійних продуктів* – спроектувати та розробити мультимедійну презентацію згідно із завданням бакалаврської кваліфікаційної роботи, з використанням офісних додатків (MS PowerPoint, LibreOffice Impress, ONE Showtime) або спеціалізованих програм (nPowered Presenter, Multimedia Builder). Презентація повинна містити сучасні мультимедійні засоби представлення інформації про обрану галузь.

7. *Створення друкованої рекламної продукції* – використовуючи сучасні офісні (MS Publisher, LibreOffice Draw) та спеціалізовані (Adobe InDesign, Swift Publisher) програмні продукти, спроектувати та розробити сучасний інформаційно-реklamний матеріал (брошура, плакат, рекламна листівка) для представлення обраної галузі [3].

- **ВИСНОВКИ** – стисло подаються основні результати, досягнуті в процесі виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи, їх відповідність поставленій меті та підтверджується розв'язання поставленої задачі;
- **список використаних літературних джерел.**

Список використаних джерел

1. Павлиш А.В. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій Національного університету «Львівська політехніка»/ В.А. Павлиш, О.Р. Давидчак, А.Г. Загородній, О.Ю. Лозинський, Л.М. Пилипенко, В.М. Свірідов, Д.В. Федасюк. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2015.
2. Документознавство та інформаційна діяльність: Методичні вказівки

до виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи/ Укл.: С.О.Лісіна, О.В.Марковець, Н.О.Думанський – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 48 с.

3. Думанський Н. Застосування ІТ в дипломних роботах за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» / Н. Думанський, О.Марковець // Інформація, комунікація, суспільство : Матеріали 2 Міжнародної наукової конференції ICS-2013. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. - С. 128-129

4. Організація проведення практики за темою бакалаврської кваліфікаційної роботи: Методичні вказівки для студентів четвертого курсу напрямку підготовки 6.02010501 «Документознавство та інформаційна діяльність» / Укл.: О.В.Марковець, С.О.Лісіна, М.В. Комова – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 16 с.

В статье рассмотрены особенности написания бакалаврской квалификационной работы, представлены структура работы и требования к каждому из разделов.

Ключевые слова: квалификационная работа, диплом.

In the article considered the features of writing bachelor work, given the structure of qualification work and requirements for each of the sections.

Keywords: qualification work, diploma.

УДК004.6:378.3

Н.Г. Кутузова

ОБУЧЕНИЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Рассматриваются проблемы обучения управленческих кадров и средства для его улучшения.

Ключевые слова: профессия управления, личность руководителя, интеллектуальный ресурс.

В современных условиях, когда значительная часть населения Украины живёт за чертой бедности, когда 90 процентов национального богатства сосредоточено в руках 5 процентов населения, а на 95 процентов граждан остаётся только 10 процентов и этот разрыв в доходах между бедными и богатыми продолжает расти. Когда численность населения страны уменьшается: Украина на сегодняшний

день потеряла 15 процентов своих граждан, когда долг страны равен её годовому национальному доходу, а индекс развития нашей державы по данным ООН очень низкий, когда закрываются школы (за последние 10 лет закрыто более тысячи школ), особое значение приобретает проблема управления. Количество управленцев разных уровней увеличилось в 6,3 раза, а относительный уровень интегрального интеллекта нации снизился на 42 процента относительно 1992 года. Достичь уровня экономического развития 1992 года Украина сможет только в результате удвоения ВВП.

Следует отметить, что основным капиталом XXI века будет не природно-ресурсный капитал, а интеллектуальный, научно-образовательный, информационный и коммуникативный потенциал страны. И здесь нужно решить одну из главных проблем Украины – формирование и обучение управленческих кадров. Именно обучение ведёт к повышению профессиональной компетентности, делает работу специалиста более содержательной и более результативной.

В современной цивилизации профессия управления, опирающаяся на различные достижения междисциплинарной развивающейся науки, занимает ведущее место. Существуют различные подходы к обучению управляющего персонала. Особенно интересны американская и японская традиции. Считается, что США имеет лучшие школы бизнеса, а Япония – лучший бизнес. Обучение персонала в Японии в основном осуществляется через передачу опыта на рабочих местах. В этой технологически очень развитой стране (Японию называют страной XXII века) высок уровень общего образования. После принятия закона о всеобщем бесплатном высшем образовании 26% рабочих имеют университетские дипломы, а управленческий аппарат – 100 % имеет высшее образование; это в 2 раза больше, чем в США и в 3,5 раза больше, чем в Великобритании. Американские компании, не располагающие таким образованным персоналом, тратят ежегодно 25 млрд. долларов на его обучение.

Если наши вузы, готовящие управленческие кадры, хотят выпускать высококлассных управляющих, то им необходимо привлекать японских и американских преподавателей. В Украине это делается, но явно недостаточно.

От руководителя современного рабочего коллектива зависит многое, если не всё. Глава предприятия в первую очередь администратор, а во вторую – специалист по техническим вопросам. Он

обязательно должен обладать такими личностными качествами как интеллигентность, чувство ответственности, высокая общая культура, рассудительность, забота об общем интересе, смелость. Среди качеств идеального руководителя. согласно Ф.Тейлору, в первую очередь выделяются ум, честность, образование, глубокое знание своей специальности, физическая ловкость или сила, такт, энергия, решительность, здравый смысл и крепкое здоровье. Качества личности руководителя следует рассматривать не вообще, а в связи с социальными условиями, то есть, те качества, которые дадут возможность сформировать хорошего управленца.

Провозглашённый Украиной курс на построение демократического государства требует формирования управленческих кадров, воспитанных на ценностях демократии. Среди них такие как: а) профессионализм как гарантия принятия адекватных решений; б) добровольность принятия участия в управлении; в) ответственность за решения важнейших проблем государства; г) патриотизм, который является неотъемлемым качеством государственного деятеля, действующего во благо всего народа нашей страны.

При таких условиях формирования управленческих кадров государственного уровня украинское общество будет застраховано от непредсказуемости стратегического курса державы, политической и социально-экономической нестабильности как факторов, сдерживающих развитие общества и повышения уровня благосостояния украинцев до европейского.

Список использованных источников

1. Кларин М.В. Интерактивное обучение – инструмент обучения управляющего персонала. – Педагогика. – 2014. - № 3.
2. Максвелл Д.С. Шеф и его команда. – М., 2008.
3. Шпалинский В.В. Активные методы обучения современного управленца. – К., 2011.

Розглянуто проблеми навчання керуючих кадрів та засоби його покращення.

Ключові слова: професія управління, особа керівника, інтелектуальний ресурс.

The problems of management training and means to improve it.

Keywords: the profession of management, identify of the head of intelligent.

УДК 37.04 : 37.06

С.П. Мельник

ПРИМЕРЫ РАБОТЫ С УБЕЖДЕНИЯМИ РЕЦЕПИЕНТА ДЛЯ УСПЕШНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В УЧЕБНОЙ КОММУНИКАЦИИ ПРИ ПОМОЩИ НЛП

В статье анализируются некоторые примеры применения НЛП в педагогическом общении и рассматриваются практические аспекты учебной коммуникации на примере применения нейролингвистических моделей в педагогике.

Ключевые слова: учебная коммуникация, работы с убеждениями реципиента, НЛП

Несмотря на интенсивные разработки в трудах как отечественных, так и зарубежных ученых (А. А. Бодалева, Н. П. Волковой, В. А. Кан-Калик, В. М. Кухаренко, А. А. Леонтьева, М. Талена, Н Фландерса и др.), проблема учебной коммуникации как взаимодействия преподавателя и учащихся остается самой актуальной на сегодняшний день, поскольку по-прежнему остается необходимость четких рекомендаций и методик по разрешению конкретных проблем, связанных с понятием «коммуникативный барьер», т.е. фактора, который препятствует адекватному пониманию друг друга участниками процесса педагогического общения. [1; 299]. В виду уже когнитивных и социокультурных особенностей как учащихся, так и самих педагогов, могут возникать семантические, внутренние, психологические барьеры, которые будут препятствовать достижению предполагаемого позитивного результата, что в свою очередь может привести к существенным трудностям: отсутствию взаимопонимания, «субъективному» восприятию друг друга и даже конфликту. Таким образом, возникает вопрос относительно соответствующих рекомендаций и методик, которые можно использовать в качестве вербального инструментария по разрешению задач, связанных с барьерами коммуникации в учебном процессе.

Одним из альтернативных вариантов разрешения данной задачи является особая коммуникативная технология в учебной коммуникации, которая может наглядно продемонстрировать то, насколько возможно сделать эффективно организацию учебного

заняття посредством использования специального арсенала вербальных средств [2; 8].

Один из главных принципов, на котором базируется НЛП выражен в идее карты (модели мира) реципиента, которая формируется уже в раннем возрасте по трем процессам, называемым *обобщение*, *опущение* и *искажение* [3; 51]. Чтобы иметь возможность структурировать явления окружающие человека, ему необходимо какую-то часть информации *опускать*, некоторые явления *обобщать*, другие – *искажать*, чтобы они вписывались в уже сформировавшиеся внутри него шаблоны существующего мира, иначе мир станет нестабильным, непредсказуемым и, соответственно, опасным [3; 100].

Указанные структуры основателями НЛП были соответствующим образом обработаны и сведены к конкретным моделям, которые можно передавать для использования от коммуникатора к коммуниканту. С ними связаны понятия «метамодель» и «милтон-модель». Милтон-модель базируется на принципах гипноза, который применял американский терапевт Милтон Эриксон. Использование этой модели позволяет сделать так, чтобы коммуникатора «поняли» сразу все, при том что он не дал никакой конкретной информации, кроме трактуемых каждым по-своему обобщений. Метамодель позволяет восстанавливать важную информацию, которая была потеряна в результате создания поверхностной структуры и лингвистического описания ситуации, что в конечном итоге помогает понять то, что хотел выразить коммуникант. Иными словами, метамодель выявляет ограничения языка и мышления реципиента там, где ясность мыслей и действий ограничивается за счет *искажения*, *опущения* и *обобщения*, способствуя расширению сфер тех ресурсов, которыми этот реципиент располагает [4; 233]. Поэтому метамодель может использоваться в двух направлениях: с ее помощью можно получить представление о том, как устроена карта реципиента – это с одной стороны. С другой – воздействовать на лингвистическую модель коммуниканта, изменяя его мышление и перестраивая поведение. Применимо к учебной коммуникации она хороша в работе с убеждениями с «трудными» учащимися, а также в часы, отведенные для консультаций, поскольку предназначена для лучшего понимания коммуникатора относительно реципиента и наоборот, а потому может с успехом применяться в процессе беседы, когда преподаватель может задавать наводящие вопросы, и в зависимости от получаемых ответов от учащегося, «моделировать» мышление последнего, менять его поведенческий паттерн и т. п.

Применение специальных лингвистических приемов (метамоделирование) становится особенно необходимым тогда, когда возникают серьезные «сбои» в модели мира коммуниканта, которые, проявляясь в его речи на уровне устойчивых *обобщений, опущений и искажений*, выполняют функции «коммуникативного барьера» в процессе общения и начинают реально препятствовать ему в достижении своих целей и лишают психологического комфортного состояния, что часто приводит к явным конфликтным ситуациям [3; 99, 101]. Это может обнаруживаться в таких фразах: *«Я знаю, что вы меня ненавидите», «Отличник – значит подлизывается к преподавателям», «Мой преподаватель меня постоянно обижает», «Наши учителя – самые злые»* и т. д. Опасность таких осложнений состоит в том, что приведенные в качестве примера фразы становятся сильным самовнушением. Если они будут часто повторяться, то говорящий их начинает твердо верить, что все обстоит именно таким образом. Поэтому неудивительно когда говорят фразу: *«У нас с вами будут проблемы»*, вскоре появляются «проблемы». Если учащийся будет повторять фразу: *«Я – тупой, мне этого не понять»*, со временем станет так, что ему действительно будет весьма затруднительно объяснять материал занятия, потому что он бессознательно отказывается понимать, поскольку считает себя очень глупым.

Рассмотрим применение метамоделирования относительно убеждений реципиента, чья речь содержит метамоделные нарушения.

1. Нарушение по принципу «Причина – следствие». *Формула: «Х заставляет меня делать (испытывать) У»*. Примером этой формуле может послужить фраза *«Занятия по физике наводят на меня скуку»*. Судя по всему «правильной» формулировкой проблемы была бы приблизительно такая фраза: *«Я скучаю на занятиях по физике»*. Тогда ответственность за свои переживания берется человеком на себя: *«Я испытываю У»*, а не *«Х заставляет меня чувствовать У»*. Пока человек считает, что исключительно внешние стимулы управляют его чувствами и действиями, в его мире именно так и происходит. Когда же он говорит: *«Я испытываю У, когда происходит Х»*, он сам принимает для себя решение, устраивает ли его то, что он испытывает данные переживания в связи с данными обстоятельствами. Задача педагога как опытного коммуникатора состоит в том, чтобы разрушить жесткие причинно-следственные связи между внешними обстоятельствами и